

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 350/2022
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Јосимов адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Предраг Боговац адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 422/21 од 30.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 422/21 од 30.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 288/21 од 28.06.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев у целости. Ставом другим изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици и забрањено је туженом контактирање тужиле, приближавање тужили на удаљености мањој од 100 метара, приступ стану тужиле на означеној адреси на удаљености мањој од 200 метара, као и свако даље узнемиравање тужиле праћењем, приближавањем или на било који физички, психички или неименовани начин. Ставом трећим изреке, одређено је да ће наведене мере заштите од насиља у породици трајати годину дана, рачунајући од дана доношења пресуде са могућношћу продужења истих све док не престану разлози због којих су одређене. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 422/21 од 30.09.2021. године одбијена је жалба туженог и потврђена је пресуда Основног суда у Новом Саду П2 288/21 од 28.06.2021. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку, („Службени гласник РС“ бр. 72/11,

49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, у даљем тексту: ЗПП) и члана 208. Породичног закона, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревизијски наводи о постојању недостатака због којих се правилност другостепене пресуде не може испитати, којима се указује на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, нису од утицаја јер се ревизија из ових разлога не може изјавити, у смислу члана 407. став 1. тачка 2. и 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и тужени су били у емотивној вези од 2014. године до 2021. године. Упознали су се у време када је тужила била у брачној заједници, коју је фактички прекинула током 2018. године, али је у време пресуђења и даље била у браку. Уназад две и по године тужила је желела да прекине емотивну везу са туженим, што он није био спреман да прихвати. Због тога је између њих долазило до физичког и психичког насиља. У време док је живела као подстанар тужила је дозвољавала туженом да уђе у њен стан и да се расправе, а те расправе су се увек завршавале жучно. Када је из подстанарског стана прешла у свој стан више није дозвољавала туженом да улази у стан. Тада су стајали пред зградом, разговарали су и по неколико сати. Разговори које су водили често су се завршавали међусобним физичким обрачуном, у којем би једно друго повређивали. Тужени је тужилу насилно хватао за интимне делове тела, за уши, чупао за косу, стискао. Како би одбранила себе, тужила је туженом наносила повреде. Дана 04.01.2021. године, када се тужила враћала из „...“, тужени је сачекао испред зграде. Након расправе уследило је физичко насртање, тако што је тужени завртао руке тужилу, стискао главу. Том приликом она је њему изгребала лице. Поводом тог догађаја, тужила је туженом рекла да ће га пријавити полицији, на шта је он рекао да ће га упамтити ако то уради и да ће када изађе из затвора уништити и њен и свој живот. Због свега наведеног код тужиле постоји субјективни осећај страха који је врло наглашен, јер се плаши због угрожавања безбедности и живота. Туженом је од стране МУП ПУ Нови Сад дана 10.02.2021. године изречена привремена забране контактирања тужиле и приласка тужилу као жртви насиља, која је продужена решењем Основног суда у Новом Саду НП 168/21 од 11.02.2021. године.

Центар за социјални рад Града Новог Сада доставио је налаз и стручно мишљење из ког произлази да тужила има врло наглашен субјективни осећај страха, да се плаши да тужени не угрози њену безбедност или живот, због чега је у циљу обезбеђења њене личне безбедности и превенције евентуалног рецидива насиља, сврсисходно изрицање тражених мера, и то: забране контактирања тужиле, приближавања тужилу лично на удаљености мањој од 100 метара, приближавања стамбеној згради у којој тужила живи на удаљености мањој од 200 метара и забране сваког даљег узнемиравања тужиле праћењем, приближавањем или на било који физички, психички или неименовани начин у трајању од годину дана.

Нижестепени судови су на тако утврђено чињенично стање правилно применили материјално право - одредбе члана 197. и 198. Породичног закона, када су утврдили да је тужени према тужилу извршио насиље у породици и одредили наведене мере заштите у трајању од годину дана од дана доношења првостепене

пресуде, са могућношћу продужења све док не престанку разлози због којих су одређене.

Неосновани су наводи ревизије туженог којима се правноснажна пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Насиље у породици је дефинисано чланом 197. Породичног закона (“Сл. гласник РС“ број 18/05), тако што је у ставу 1. одређено да се под насиљем у породици подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице, док су у ставу другом истог члана наведени карактеристични видови насиља у породици који се у пракси најчешће испољавају, уз одређење да се насиљем у породици сматра свако дрско, безобзирно, злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице. Према ставу 3. тачка 5. истог члана, члановима породице сматрају се и лица која су међусобно била или су још увек у емотивној или сексуалној вези, односно која имају заједничко дете или је дете на путу да буде рођено, иако никада нису живела у истом породичном домаћинству. Према члану 198. став 1. Породичног закона, против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици којима се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим члановима породице.

По становишту Врховног касационог суда, полазећи од утврђеног чињеничног стања и налаза и стручног мишљења Центра за социјални рад, које је прибављено на основу члана 286. Породичног закона, правилно су нижестепени судови понашање туженог окарактерисали као насиље над тужиљом. У основи овог сукоба је неприхватање туженог да је вишегодишња емотивна веза са тужиљом прекинута. Због тога је међу њима долазило до расправа у којима су често међусобно једно друго физички повређивали. Дана 04.01.2021. године тужени је сачекао тужиљу испред зграде, када је током те расправе уследило и физичко насртање туженог на тужиљу, којом приликом јој је тужени завртао руке и стискао главу, а тужиља је њему изгребала лице. Поводом тог догађаја, тужиља је туженом рекла да ће га пријавити полицији, на шта је он рекао да ће га упамтити ако то уради и да ће када изађе из затвора уништити и њен и свој живот. Такво понашање туженог нарушило је душевни мир и спокојство тужиље, услед чега она осећа наглашени страх због угрожене безбедности и живота и представља физичко и психичко насиље над тужиљом које се, уз изнете претње, квалификује као насиље у породици.

Стога, супротно наводима ревизије, нижестепени судови су доносећи побијану пресуду правилно применили одредбу члана 197. Породичног закона, дајући уверљиве и правилне разлоге за свој закључак о томе да је дошло до породичног насиља, односно да је у питању модел понашања туженог који обухвата разне радње и понашања која представљају акте психичког и физичког насиља. Наводи којима тужени указује да се он не може сматрати чланом породице тужиље, те да није легитимисан да се у односу на њега изричу мере заштите од насиља у породици, нису основани. Ово због тога што се према члану 197. став 3. тачка 5. Породичног закона члановима породице сматрају и лица која су међусобно била или су још увек у емотивној вези.

Имајући у виду наведено, као и налаз и стручно мишљење Центра за социјални рад, правилно су нижестепени судови, применом одредбе члана 198. Породичног закона одредили конкретне мере заштите од насиља у породици - забрану

контактирања тужиље, приближавања тужиљи на удаљености мањој од 100 метара и месту њеног становања на удаљености мањој од 200 метара и забрану даљег узнемиравања тужиље на период од годину дана, како би се предупредило евентуално ново насиље према тужиљи и спречила могућност стварања сличних конфликтних ситуација, налазећи да су одређене мере заштите одговарајуће постојећој ситуацији, из којих разлога се неосновано ревизијом указује на погрешну примену члана 198. Породичног закона. Циљ одређивања мере заштите од насиља у породици је да се насиље убудуће спречи, а заштитне мере имају и превентивни карактер. Изречене заштитне мере имају за циљ не само санкцију за учињену повреду, већ и превентивни разлог како би се убудуће спречило узнемиравање и насиље и обезбедило спокојство и безбедност жртве.

Суд је ценио и остале наводе ревизије, па је нашао да су неосновани, јер представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић